

Секція: Економічні науки

Свистун Костянтин Олександрович

аспірант кафедри підприємництва та економіки підприємств

Університету митної справи та фінансів

м. Дніпро, Україна

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ З УРАХУВАННЯМ ВПЛИВУ, ЗАВДАНОГО ІНФЛЯЦІЄЮ

Дніпропетровська область – один з найбільш промислово розвинених регіонів України з великим ресурсним та інтелектуальним потенціалом. Аналіз її соціально-економічного розвитку є актуальним на підставі великого внеску області у створенні ВВП і обсягів реалізованої промислової продукції України.

Показники, що характеризують макроекономічний розвиток області [1], разом з індексами споживчих цін (індекси інфляції) за 2010-2016 рр. у Дніпропетровській області [2], наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Показники макроекономічного розвитку Дніпропетровської області у 2010-2016 рр. (у фактичних цінах)

Роки \ Дані	ВРП Дніпропетров ської області, млн. грн.	Індекси фізичного обсягу ВРП області у цінах попер. року, %	ВРП області в розрахунку на 1 особу, грн.	Індекси споживчих цін (індекси інфляції) в області, % до попер. року
2010	116136	105,8	34709	109,8
2011	140020	103,4	42068	108,3
2012	147970	97,5	44650	100,7
2013	152905	99,3	46333	99,6
2014	176540	95,1	53749	111,9
2015	215206	90,3	65897	149,8
2016	244478	98,4	75396	113,5

За розміром ВРП серед регіонів України Дніпропетровська область поступається тільки м. Києву. Її частка у створенні ВВП у 2010 р. становила 10,7%, у 2015 р. – 10,8%; у 2016 р. – 10,2%.

За показником ВРП у 75396 грн. в розрахунку на 1 особу в 2016 р. область належить до групи найбагатших регіонів України, якими також є м. Київ (191736 грн.), Полтавщина (81145 грн.) і Київщина (74216 грн.).

Починаючи з 2012 р., економіка регіону перебуває в стагнації, оскільки індекси фізичного обсягу ВРП області у 2012-2016 рр. переважно скорочуються або дуже несуттєво зростають, але не сягають навіть 100%.

Індекси інфляції в регіоні зростали у 2010-2011 рр. і 2014-2016 рр., найбільше в 2015 р. – 149,8%. Інфляція в регіоні була незначною у 2012 р. – 100,7%, а в 2013 р. спостерігалась невелика дефляція (99,6%).

Показники макроекономічного розвитку Дніпропетровщини в цінах 2010 р., тобто з урахуванням впливу на них інфляції, наведені в таблиці 2.

Таблиця 2

Показники макроекономічного розвитку Дніпропетровської області у 2010-2016 рр. в цінах 2010 р. (скориговані на вплив інфляції)

Дані Роки	Коефіцієнти приведення	ВРП Дніпропетровської області, млн. грн.	ВРП області в розрахунку на одну особу, грн.
2010	1	116136	34709
2011	1,083	129289	38844
2012	1,090581	135680	40941,5
2013	1,086219	140768,2	42655,3
2014	1,215479	145243,2	44220,4
2015	1,820787	118193,9	36191,5
2016	2,066593	118300	36483,2

ВРП Дніпропетровщини в постійних цінах в 2015-2016 р. скоротився до рівня, що є більше, ніж у 2010 р., але менше, ніж у 2011-2014 рр. ВРП був найбільшим у 2014 р. – 145243,2 млн. грн. в постійних цінах 2010 р.

ВРП Дніпропетровщини в розрахунку на 1 особу показує аналогічну тенденцію до зростання у 2010-2014 рр., зі скороченням у 2015-2016 рр. до рівня, дещо більшого, ніж у 2010 р., але меншого, ніж у 2011-2014 рр.

На основі даних Статистичного щорічника області та офіційних сайтів Державної служби статистики України і Головного управління статистики у Дніпропетровській області про обсяг реалізованої промислової продукції (ОРПП) [3], середньомісячну заробітну плату на 1 штатного працівника

(СЗПШП) в області [4], доходи населення (ДН) області [5], капітальні інвестиції (КІ) в економіку області [6], прямі іноземні інвестиції (ПІІ) в акціонерний капітал підприємств області [7], фінансовий результат підприємств області, які отримують прибуток (ФРПОП), до оподаткування [8, с. 437; 9], і частку збиткових підприємств області (ЧЗП) [8, с. 433], побудована таблиця 3.

Таблиця 3

**Показники соціально-економічного розвитку Дніпропетровщини
у 2010-2016 рр. (у фактичних цінах)**

Дані Роки	ОРПІ, млн. грн.	СЗПШП, грн.	ДН, млн. грн.	КІ, млн. грн.	ПІІ, млн. дол. США	ФРПОП, млн. грн.	ЧЗП, %
2010	166497,8	2369	88922	16016,9	8611,0	39615,8	42,8
2011	200555,8	2790	101868	22116,0	10620,3	44551,6	35,5
2012	220458,2	3138	118823	22509,3	10183,3	33311,0	37,1
2013	217656,4	3336	124594	21290,0	9880,1	31978,2	34,9
2014	252159,0	3641	136810	20356,5	8913,0	31375,7	34,3
2015	302623,4	4367	163262	25919,9	5775,8	34544,5	25,8
2016	345505,8	5075	184138	33169,1	4009,9	50407,8	26,6

Примітка: прямі іноземні інвестиції в акціонерний капітал підприємств – станом на початок року

Обсяги реалізованої регіоном промислової продукції в 2015-2016 рр. склали 302623,4 млн. грн. і 345505,8 млн. грн. відповідно, однак в перерахунку на ціни 2010 р. (за допомогою коефіцієнтів приведення із таблиці 2), ці показники становили 166204,7 млн. грн. і 167186,2 млн. грн., що відповідає рівню 2010 р. і, таким чином, є менше, ніж у 2011-2014 рр.

Середньомісячна заробітна плата на 1 штатного працівника в регіоні у 2015-2016 рр. становила 4367 грн. і 5075 грн. відповідно. Однак в цінах 2010 р. дані показники склали 2398,4 грн. і 2455,7 грн., що є на 29,4 грн. і на 86,7 грн. більше, ніж у 2010 р., і водночас менше, ніж у 2011-2014 рр.

Доходи населення Дніпропетровської області в 2015-2016 рр. склали 163262 млн. грн. і 184138 млн. грн. відповідно. У цінах 2010 р. дані показники становлять 89665,6 млн. грн. і 89102,2 млн. грн., що на 743,6 млн. грн. і 180,2 млн. грн. більше, ніж у 2010 р., з виразною тенденцією до зменшення доходів населення, та є менше, ніж у 2011-2014 рр.

Капітальні інвестиції в економіку області в 2015-2016 рр. склали 25919,9 млн. грн. і 33169,1 млн. грн., що в перерахунку на ціни 2010 р. становить 14235,6 млн. грн. у 2015 р. – найменше за період, і 16050,1 млн. грн. в 2016 р., що відповідає рівню 2010 р., та є менше, ніж у 2011-2014 рр.

Прямі іноземні інвестиції в акціонерний капітал підприємств області станом на початок року зростали до 2012 р. включно, та в подальшому даний показник незмінно скорочувався, і станом на початок 2016 р. становив 4009,9 млн. дол. США, або 46,6% від рівня 2010 р.

Фінансовий результат підприємств області, що отримують прибуток, до оподаткування, у 2015-2016 рр. становив 34544,5 млн. грн. і 50407,8 млн. грн. відповідно. У цінах 2010 р. ці дані становлять 18972,3 млн. грн. в 2015 р. і 24391,7 млн. грн. в 2016 р., тобто менше, ніж у 2010-2014 рр.

Попри скорочення частки збиткових підприємств в області з 42,8% у 2010 р. до 26,6% у 2016 р., сума збитку її збиткових підприємств у 2014-2016 рр. перевищує суму прибутку її прибуткових підприємств [8, с. 433].

У 2010-2016 рр. інфляція істотно вплинула на соціально-економічний розвиток Дніпропетровщини і, разом з важкими зовнішніми обставинами, призвела до найбільшого за період скорочення показників розвитку області у 2015-2016 рр., які поступаються рівневі розвитку, що був у 2011-2014 рр.

Література

1. Валовий регіональний продукт України за 2004-2016 рр. / Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2008/vvp/vrp/vrp2015_u.zip
2. Калькулятор інфляції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://database.ukrcensus.gov.ua/dw_infl_uk/calc_p1d.asp?kat=1
3. Обсяг реалізованої промислової продукції (товарів, послуг) за видами економічної діяльності у 2010-2016 рр. / Головне управління статистики у Дніпропетровській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dnprstat.gov.ua/statinfo%202015/p/p13.pdf>

4. Середньомісячна заробітна плата за регіонами за період з початку року // Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2005/gdn/reg_zp_p/reg_zpp_u/arh_rzpp_u.html
5. Доходи населення по регіонах України / Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2008/gdn/dvn_ric/dvn_ric_u/dn_reg2008_u.zip
6. Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності (2010-2016 рр.) / Головне управління статистики у Дніпропетровській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.dnprstat.gov.ua/statinfo%202015/kap_inv/2016/ibd7.pdf
7. Прямі інвестиції (акціонерний капітал) на початок 1995-2017 рр. / Головне управління статистики у Дніпропетровській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dnprstat.gov.ua/statinfo%202015/zed/2017/zed9.pdf>
8. Статистичний щорічник Дніпропетровської області за 2016 рік / за ред. І. В. Почиталіної. – Дніпро: Головне управління статистики у Дніпропетровській області, 2016. – 488 с.
9. Фінансові результати підприємств до оподаткування за регіонами за 2011 рік / Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2011/fin/fin_rez/fr_reg/fr_reg_u/arh_fr_rego11_u.htm